

tighedskomité (*artikel 28*) bestående af 18 medlemmer til sikring af, at deltagerstaterne opfylder deres pligter efter konventionen. Ligesom for konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder indføres et rapporteringssystem (*artikel 40*), hvorefter staterne forpligter sig til at afgive beretninger til komiteen om foranstaltninger, de har truffet til gennemførelse af de i konventionen anerkendte rettigheder, om de fremskridt, der er opnået, samt eventuelt om omstændigheder, som gør gennemførelsen vanskelig. Komiteen gennemgår de modtagne beretninger og kan over for deltagerstaterne fremkomme med sådanne almindelige kommentarer, som beretningerne måtte give anledning til. Disse kommentarer kan endvidere af komiteen tilstilles Det økonomiske og sociale Råd.

Efter *artikel 41* bemyndiges komiteen til at behandle klager fra en konventionsstat mod en anden konventionsstat angående overtrædelser af konventionen. Det er dog en forudsætning for denne klageadgang, at begge stater har anerkendt komiteens kompetence i denne henseende ved afgivelse af en særskilt erklæring efter *artikel 41*. Til sammenligning kan anføres, at deltagere i Den europæiske Menneskerettighedskonvention har en ubetinget klageret til kommissionen over påståede brud på konventionen fra andre deltagerstats side, konventionens *artikel 24*. Som det fremgår af nærværende forslag til folketingsbeslutning er det regeringens hensigt at afgive den i *artikel 41* omhandlede erklæring. En stats erklæring i henhold til *artikel 41* kan tilbagekaldes når som helst ved en meddelelse til generalsekretæren (*artikel 41, stk. 2*).

Det er komiteens primære opgave at mægle mellem parterne med henblik på opnåelse af en mindelig afgørelse af sagen (*artikel 42*). I intet tilfælde kan komiteen dog træffe nogen bindende afgørelse. Efter Den europæiske Menneskerettighedskonvention kan kommissionen heller ikke træffe nogen bindende afgørelse, men en sag kan bindende afgøres af domstolen eller ministerudvalget.

Spørgsmålet om forholdet mellem den her beskrevne mellemstatlige procedura og den, der er hjemlet i *artikel 24* i Den europæiske Menneskerettighedskonvention, har været drøftet i Europarådet. Med Europarådets ministerudvalgs resolution (70) 17 af 15. maj 1970 er der mellem deltagerne i Den europæiske Menneskerettighedskonvention vedtaget en indbyrdes forståelse om at vælge proceduren i den europæiske konvention i sager mellem disse lande indbyrdes angående rettigheder, som i substansen er dækket af såvel den europæiske konvention som FN-konventionen.

Artikel 46 indeholder en fortolkningsbestemmelse

i relation til FN-pagten og særorganisationernes statutter, medens *artikel 47* udtaler ethvert folks ret til fuld og fri nydelse og udnyttelse af deres naturgivne rigdomskilder og ressourcer.

De to artikler er identiske med respektive *artikel 24* og *25* i konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Artiklerne 48-53 indeholder sædvanlige slutbestemmelser vedrørende undertegnelse, ratifikation, ikrafttrædelse m.v.

C. Den valgfri protokol.

1) Indledende bemærkninger.

En virkelig effektiv international beskyttelse af menneskerettighederne opnås først, når der gives individet — i hvis interesse rettighederne er skabt — adgang til selv at klage til et internationalt kontrolorgan. En sådan individuel klageadgang er anerkendt i Den europæiske Menneskerettighedskonvention, omend betinget af, at den stat, mod hvilken klagen er rettet, har erklæret, at den anerkender kommissionens kompetence til at modtage sådanne klager. Et af Nederlandene fremsat forslag om i FN-konventionen om borgerlige og politiske rettigheder at sikre en individuel klageadgang i henhold til en særlig *artikel* kunne ikke opnå den tilstrækkelige støtte, men efter en længere debat besluttedes det at optage bestemmelser om en individuel klageadgang i en særskilt valgfri protokol til konventionen om borgerlige og politiske rettigheder.

2) De enkelte bestemmelser.

Artikel 1 åbner adgang for enkeltpersoner, som hævder at være ofre for krænkelse fra en deltagerstats side af nogen af de i konventionen nævnte rettigheder til at rette henvendelse til den i medfør af konventionens *artikel 28* oprettede menneskerettighedskomité. Komiteen kan ikke modtage henvendelser, der vedrører en stat, som er deltager i konventionen, men som ikke har tilsluttet sig protokollen.

Henvendelsen skal være skriftlig, og kan først foretages, når alle de retsmidler, der står til rådighed i hjemlandet, er udtømt (*artikel 2*).

I henhold til *artikel 3* skal komiteen afvise en henvendelse, som er anonym, eller som komiteen anser for at være et misbrug af retten til at foretage henvendelser, eller som anses for at være uforenelig med konventionens bestemmelser.

Forinden komiteen behandler en henvendelse, skal den sikre sig, at sagen ikke er genstand for behandling efter andre regler om international undersøgelse eller bilæggelse, samt at alle nationale